

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 —
Hegyedévre 2 — 50
Egy órára 1 —

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Négy hónapra heti sorért 4 kr. Nagyobb terjedelmű és többeszer
hirdetéseket alkalmanként külön megbeszélés után fogadjuk fel. Bélyeg: díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Felhívás a szülőkhöz.*)

Debreczen sz. kir. város 60000 lakosának nincsen semmiféle nemben ele-
gendő iskolája, azonban legjobban mégis
a középiskolák hiánya az, amely az in-
telligens közönségnek gyermekei nevel-
tetésében a legtöbb gondot és aggodalmat
okozza. Érti ezt mindenki s épen ezért
történt, hogy két esztendővel ezelőtt oly
egyhangu lelkesedéssel szavazta meg a
városi törvényhatósági bizottsági köz-
gyűlés a helybeli róm. kath. egyház-
köztség által fenntartott s a hazafias
kegyes tanítórend vezetése
alatt álló róm. kath. algimnáziumnak
főgimnáziummá fejlesztésére kért 100,000
frtos alapítványt.

Azt hittük mindnyájan, hogy ez a
fény egyszerre meg fogja szüntetni azt
a rettenetes zavarokat előidéző anomá-
liát, hogy Debreczenben három IV. gim-
názium felett egyetlen V. osztály
van, — ez azonban a mai napig
sem sikerült, sőt mint a vallás-
és közoktatási m. kir. miniszter ur f. é.
június hó 29-én kelt rendeletében mondja,
nem valószínű, hogy a főgimnázium
fenntartására vállalkozott 7 különböző
testület f. é. augusztus végéig teljes
megegyezésre jusson s ezért a jövő tan-
évre a debreczeni róm. kath. főgimnázium
V. osztályába a beiratások meg-
nem kezdhetők.

Ezen a bajon kívánunk mi az által
segíteni, hogy a jövő iskolai év
elejétől kezdve az V. gimn.
osztályból

magántanfolyamot

nyitunk, amelyben a helybeli szülők
gyermekeit rendes, tanrend szerint be-
osztott oktatásban részesítjük az ál-
lami tanterv alapján s a debre-
czeni kir. tankerületi főigazgatóság
felügyelete alatt.

A tanfolyam abban az eset-
ben létesül, ha legalább 20 nö-
vendék jelentkezik. Évi díj
150 frt, amelyből a tanfolyam veze-
tősége a nyilvános iskolákban leendő
vizsgálatnak s az ezzel járó beiratásnak
és más mellékes költségeknek díjait is
viselni fogja. Ha a jelentkező tanulók
száma 40-re emelkedik, az évi díj csak
130 frt. lesz, amely a tanfolyam léte-

* Lapunk tegnapi számban tájékoztató-
ként vetettük fel — egyelőre — a magántanfolyam
eszméjét, a mire a lapíróinkat is felkértük. Ők ezt
készséggel teljesítették is, a miért fogadják legőszin-
tebb köszönetemet; — jó akaratukban azonban tul-
mentek a nyilvánossággal szemben azon a határon,
a melyet én a k k o r még betartandónak czéloltam
s kiírták nevémet s azt, hogy a tanfolyam tanárait
a r. kath. algimnázium tanárait óhajtom megnyerni.
Szolgáljon ez magyarázatul, illetve — ha szükséges
— mentésemül.
K. Gy.

sülése esetén f. évi szeptember 1-sejétől
kezdve havi előleges részletekben alul-
írott kezéhez lefizetendő.

A tanfolyam vezetősége jelentkező-
seket a fenti feltételek mellett esetleg
I. osztályba leendő felvételre is elfogad
azzal a megjegyzéssel, hogy nem érintve
a II. osztályra jelentkezőknek fentebb
megállapított számát, tehát azokon ki-
vül. — ez akkor nyílik meg, ha lega-
lább 10 tanuló jelentkezik s díjja akkor
száll le 130 frtra, ha az I. osztályba
jelentkezők száma 20-ra emelkedik.

A tanfolyam célja egyenesen az,
hogy a helybeli róm. kath. főgimnázium
V. osztályának megnyitásának az idén
valószínű elmaradását pótolja s az eb-
ből származó zavarokat eloszlassa s
ezért hangsúlyozni kívánjuk, hogy abban
az esetben, ha a r. k. főgimnázium V.
osztálya akár szeptemberben, akár ké-
sőbb az iskolai év folyamán megnyit-
ható lesz, a tanfolyam, mint ilyen meg-
szűnik, beleolvad a róm. kath. főgim-
názium V. osztályába azon feltételek
alatt, a melyeket ez esetre a főgimnázium
fenntartó testülete meg fog szabni.
Azon mindezen esz köz z e l i g y e-
k e z n i f o g u n k, hogy kivigyük, mi-
szerint növendékeink az iskolai év vé-
gén ne más városban, hanem már itt, a
debreczeni róm. kath. fő-
gimnáziumban tegyék le
az V. osztálytól a vizsgá-
latot.

A tanfolyam tanárai alólírott kívül
a helybeli róm. kath. főgimnázium tan-
árai lesznek, — neveiket azért nem
közöljük, mivel nem lehetünk abban
bizonyosak, ki marad a jelenlegiek közül
a jövő tanévben Debreczenben.

Kötelességünknek tartjuk még külön
is hangsúlyozni, hogy a jelentkezés al-
kalmával semmiféle díj nem fizetendő,
hanem csakis ha a tanfolyam létesül,
azaz elegendő számú növendék jelent-
kezik, az esetben kell szeptember hó
1-sején az első havi részletet befizet-
etni

A jelentéseket f. hó 18-ikáig tehát
egy hét alatt feltétlenül kérem, hogy a
tanfolyam létesülése vagy nem létesülé-
se tekintetében a korábban jelentkező t.
szülőkhöz idejekorán biztos feleletet ad-
hassanak.

Jelentkezni lehet nálam vagy a tan-
folyam többi tanárainál.

Megjegyzem még, hogy arra az
esetre, ha legalább 40, illetve 20 teljes
fizetéssel felveendő tanuló jelentkezik,
egy-két szegényebb jótanuló növendéket
mérésékelt díj, esetleg csupán a nyilván-
os iskolában lefizetendő és a tanfolyam

helyisége bérletéből reá eső költségek
fejében is fel fogunk venni.

Midőn ezen czélszerű, sőt egyene-
sen életszükséget képző tanfolyamnak a
fentiekben kifejtettem tervezetét a t. szü-
lőknek ismételtén szíves figyelmükbe
ajánlom, egyszersmind kérem az egész
közönségnek szíves támogatását.

Debreczen, 1898. július 9.

Kohányi Gyula

tanárjelölt,

volt segédtanár a pozsonyi
kereskedelmi akademián,
a Debreczen f. szerkesztője.

BELFÖLD.

* A vámtarifa. Ugy látszik, hogy Ausz-
triában nagyon szeretnék a dolgot úgy föl-
tüntetni, mintha egyáltalán nem vennék ko-
molyan a magyar vámtarifát. A Reichswehr
pl. tegnapi vezéresikkében a vámtarifáról a
következőket írja: A magyar kereskedelmi
miniszter egy óriási játékszert vett a kezébe
és leghívebb lapjai is egyhangulag így kiáltanak
feleje: »A honnan vetted, vidd vissza oda is-
mét.« Ez a hang nyilvánult a Wiener Zeitung
kommunikéjében is. A magyar lapok kritikájá-
ból is kitűnik, hogy itt csak egy óriási játé-
szerről van szó, melynek rettentő alkatrészei
Magyarországon is undort keltenek. Ausztriá-
nak e szörnyetegétől nem kell megijednie. —
Mert csak száját látja, hogy mutassa nagy-
ságát, de nem képes még arra sem, hogy
csak egy fél svabot elnyeljen. A száj mozgá-
sai csak pózok, melyeknek mechanizmu-
sát a gépezet mögött elrejtőzött kereskedelmi
miniszter igazgatja. Új jelenet ez ama kieg-
yészési komédiában, mely egy év óta játszódik
le előttünk. A magyar tarifa kétségtelen bizo-
nyítéka annak, hogy az osztrak-magyar gaz-
dasági egyezség, mely oly nagyon inogni
látszik, csak a papíron van megingatva. Ilyen
papír a magyar vámtarifa; teljesen értékte-
len, mely csak arra alkalmas, hogy ab-
ból fűdubuzt csináljanak azok, a kik azt
megalkották. — Nos Banffy ur, még erre sem
tetszik felelni?

A vetések állása a külföldön.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium-
hoz a cs. és kir. konzuli hivataloktól beerke-
zett jelentések alapján.

Németország.

A k i e l i konzul majur hó 31-eyől je-
lenti, hogy állandó hűvös időjárás mellett a
vetések állása változatlanul jó maradt.

A karlsruhei konzul június hó
3-áról jelenti, hogy az időjárás egyes helyek-
től — ahol tulsok eső esett — eltekintve, az
őszi vetésekre és takarmányneműekre általa-
ban, a tavasziakra azonban csak részben volt
kedvesző.

Az őszi vetések a konzuli terület egyti-
zedrészén igen jól, 7 tized részén jól és 2
tized részén nem egészen kielégítően állnak,
a buza több helyen a hideg nedves időjárás
miatt stagnál.

A rozs több helyen megdőlt s azon a
helyeken, a hol ismét föl nem kelt, takarmá-
nyul levágotott.

A tavaszi vetések közül a tavaszi buza és a tavaszi rozs igen jól áll, az árpa és zab azonban a hideg nedves időjárás folytán fejlődésükben elmaradtak.

A here egyötöd részben igen jól, kétötöd részben azonban jól áll, csak az előző évben vetett új herések ritkultak meg a téli hó befolyása következtében.

A luczerna két tized részben igen jól 6 tizedrészben jól áll, A réteken az utóbbi időszakban a kötöttebb talajok főnövése viszsamaradt, atlagban konzuli terület egyhated részben igen jól, egy ötöd részben jól áll. A szőlőkről csakély számban, de jó jelentések érkeztek.

Az előzők összefoglalása után általánosságban az őszi és tavaszi buza, tavaszi rozs, valamint őszi tönköly állása jó, az őszi rozs középjó, a tavaszi árpa, zab, vörös here és rét jó és a luczerna állása közepes.

Elsass Lotharingiában május hó közepén a tavaszi buza, tavaszi rozs, őszi tönköly és zab, árpa igen jóra hajlóan, here, luczerna és rét ennel is jobban és a tavaszi tönköly igen jól áll.

A lipesei konzul jelentése szerint a kedvező májusi időjárás később esőre és változóra fordult, mi a gazdasági munkálatokat hátráltatta.

A tavasziak vetése május közepén, a burgonya és répa ülte ése pedig csak május végen volt befejezhető. Az őszi vetésekből a buza állása jó, a rozs azonban gyengébbnek mutatkozik. A tavaszi vetések, amennyire áttekinthetők, jól keltek, néhol azonban túlsok nedvesség folytán ritkák. A here és takarmány füvek elég jól állanak, a rétek terméskitátása azonban gyenge.

A gyümölcsök és olaj növények jó termést ígérnek. A legelők főnövése gyenge, takarmány hiány azonban nincsen.

A b o r d e a u x i konzul június 1-jéről 1-én kelt jelentése szerint május hó végén gyakori jégesővel járó zivatarok tettek a vetésekben kárt.

Az őszi buza majd mindenütt jól fejlődött, az utóbbi hűvös esős időtől azonban több helyen sargulni kezd. Az őszi zab állásáról is kedvezőnek a jelentések, csak a mélyen fekvő kötött talajokban szenvedett a nedvességtől.

A tavasziak általában a túl nedvesség miatt csak késedelemmel voltak elérhetőek. — Legnagyobb a késedelem a burgonya ültetésénél fordultak elő, mely néhol korai ültetés és nedvesség miatt a talajban elrothadt. E részek újból lettek ültetve. A boroszlói kerületben az újból ültetett burgonya 33 százalékot tesz ki. Árpa, zab, borsó és tavaszi buza közép jól állanak. A herefélék dus növények s bő hozamot ígérnek. A parti kaszálók szintén jól állnak az ártérieket azonban még mindig víz borítja.

A m a j n a - f r a n k f u r t i konzul június 3-áról jelenti, hogy az időjárás május hó elején kedvező, később a hideg és nedvesség miatt kedvezőtlen volt. Mindazonáltal a vetések általában jól állanak, sőt az őszi buza az utóbbi 5 év alatt ily kedvezően még nem állott. A vetemények közül fejlődés dolgában a burgonya áll leghátrább, különösen a völgyek és mélyebben fekvő helyeken.

A korán vetett burgonyából egy rész a talajban elrothadt, minélfogva újra kellett ültetni. A herefélék gazdag hozamot ígérnek, ugyancsak a parti rétek is, míg az ártériek még most is víz alatt állván, első kaszálásra nem nyújtanak reményt.

A k ö n i g s b e r g i konzul jelentése szerint az időjárás zelei Poroszországban egész májusban kedvező, mérsékelten meleg és kelően nedves volt s így a vetések fejlődésének igen kedvezett. A rozs ennek folytán némely helyen annyira buja növény, hogy megdőlt. A burgonyavetések általában javultak, a répa ültetése pedig most vette kezdetét.

Caanringi konzul jelentése szerint az időjárás május hó második felében nem volt oly kedvező, mint az elsőben, amennyiben hűvös, nedves, hideg szelekkel és jégeső által kísért nagy viharokkal váltakozott s így a fejlődő vetésekben sok kárt tettek.

Franciaország.

A b o r d e a u x i konzul június 1-jéről jelenti, hogy a hivatalos jelentések szerint a vetések állása Franciaországban a lehető legkedvezőbb s a bevetett terület a departensok leg többjében 5—20 százalékkal nagyobb, mint az előző évben. Ezek a kedvező kilátások a május havi kedvezőtlen időjárás folytán

azonban módosultak. Ugyanis a buza több helyen megdőlt és némely helyen a rozsda is fellépett benne. Ezen időjárás a rozsra szintén káros hatással volt. Ez idő szerint csak a zab nem látszik a kedvezőtlen időjárástól szenvedni.

A m a r s e i l l e i főkonzul június hó 5-ről jelenti, hogy a változó hideg és a bőséges csapadékkal váltakozó időjárás a magasra esigázott terméskitátásokat leszállította, habár az újból beállott kedvező időjárás az aggodalmakat ismét eloszlatta.

A lyoni konzul június hó 1-től kelt jelentésében általában kedvezőnek jelzi a vetések állását.

A c e f f e i konzul május hó 31-ről jelenti, hogy a vetések állása különösen a buzaé és rozsé május 10-ig oly jó volt, amilyen csak ritkán szokott lenni. Azóta gyakori záporosók és jégverés a vele járó túlsok nedvességgel nem kis mértékben károsították a vetéseket, mindazonáltal az előreláthatólag általánosan igen jó termés várható. A konzulátus kerületébe tartozó 6 departementben a buza és rozs vetések állása tekintetében a legjobbakhoz tartozik.

Olaszország.

A v e n e c z e i főkonzul június hó 2-áról jelenti, hogy tartós esőzések akadályozták a gazdasági munkálatokat s a tengeri vetése is csak késéssel volt befejezhető.

A buza vetéseket némely vidéken záporosók károsították, nagyobb részt azonban igen jól állnak.

A g é n u a i főkonzul május hó 31-éről jelenti, hogy a gyakori záporosók, jég és északon váltakozó időjárás daezára kedvező jelentések érkeztek a vetések legutóbbi állásáról. A tavasziak vetése befejeztetett, az összes gabna vetések állása bő terméshozammal biztat. A szőlő és kerti vetemények állásáról szintén kedvező a jelentések. A jégverés és záporosók által okozott kár nem bir nagyobb jelentőséggel. A vetések első kapálása bő széna termést adott.

A s e l y e m h e r n y ö k tápláléka bőséges és jó minőségű, minélfogva jó selyemtermésre van kilátás; Szieliából ugyanezen évadból származó selyem gubók igen szépek és jó minőségűek.

A m i l a n o i konzul május hó 31-ről jelenti,

Csendélet a Vigkedvü Mihály utcában.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Irla: **Bús Mihály.**

Debreczen sz. kir. város közgyűlése, noha nagy többsége kálvinistákból áll, beállott bér-mátónak. Széles jó kedvében egy esomó debreczeni utcát, régi megszokott nevek helyett, új nevekkel látott el s már ott feketepirosának a házakon az új utca nevek s a házszámok. Így jutott a Varga-utcai városrész egyik utcájára, mely a szent kereszt-ségben Cser-utca nevet nyert, a bér-mátás folytán a Vigkedvü Mihály-utca névhez, nagy öröme az utca összes lakóinak.

Ugy tudjuk, hogy Széll Farkas ur ő méltósága indítványozta azt, hogy a mi Cser-utczánk a Vigkedvü Mihály nevet viselje. Hála az is vagyunk e miatt Széll Farkas ur iránt, elannyira, hogy a Vigkedvü Mihály-utca háztulajdonosai a csaknem szemközt fekvő Baross utca (ezelőtt Szél-utca) háztulajdonosait arra akarják rábeszélni: kérényezzenek a városi közgyűléshez az iránt, hogy a Széll-utczát ne Baross-utczának, hanem Szél Farkas-utczának nevezzék el. E mozgalom érdekében a Szél-utczán legközelebb népgyűlést fognak tartani, melyet a Szél-utczán lakó egyik buzgó városi tisztviselő harangoz össze, ki erre annál alkalmasabb, mert tulajdonképen pap akart lenni. Pap azonban nem lehetett, így most harangozóságra aspirál a mi igen nemes ambíció, lévén a harangozóság — a legmagasabb hivatal!

Eddig is büszkek voltunk mi a mi Cser-utczánkra, azóta azonban, hogy a Vig-

kedvü Mihály nevet viseli, természetesen még büszkébbek vagyunk rá. A mi kedves utcánk meg is érdemli ezt a büszkelkedést. A minckhez hasonló szép egyenes utca alig van azon a városrészen. Valóságos sugár-ut! Az utca mindkét oldalán akác-sor vonul végig s a kétszer nyíló akácza virága kellemes illattal tölti be az egész környéket. De meg azért is szeretjük ezt az utcát, mert míg a többi szomszédos utcák lakói nagyobb részben az egyedül üdvözítő vallás hívei s meztőláb zárandokolnak Mária-Pócsra: addig a Cser-utczán megszünik a Wolafka birodalma, lévén ezen utcának lakói vastag nyaku kálvinisták, kiket nem hogy Wolafka, de maga Krisztus urunk földi helytartója se tudna megtéríteni!

Megérdemelte tehát ez az utca, hogy Vigkedvü Mihályról, városunk mártyrjáról, nevezzék el. Az is kurucz-leány volt, ki a török-világban se engedett a 48-ból! E miatt a váradi török basa annyira megharagudott rá, hogy — karóba huzatta. Debreczen egykori főbirájának ily szörnyű halált kellett szenvednie Nagyváradon! Debreczen azóta se tud rokonszenvezni Nagyváraddal!

A Vigkedvü Mihály-utczán, noha a Vigkedvü Mihály nevéhez oly szomorú emlékek fűződnek, valóban vigkedvü emberek laknak. Két uri ember, régi lakói a Vigkedvü Mihály-utczának, kiket az új utca név még viggabb kedélyre hangolt, nem is késett vig kedvének haegos kifejezést adni, midőn az új utca-név az utca-sarkon és házakon megjelent. Ezt az örvendetes újítást meg kell ünnepelelni! Meg is ünnepelelték.

Egy darabig eltanyáztak a vendéglőben, azután ezigányt kerítettek s végig mu-

szikáltatták a Vigkedvü Mihály-utczát. Nagy Ferencznel, a sarki grájzlerrel, kezdtek el a muzsika-szót. Megállottak az ablak alatt s e nótát huzatták:

— »Zsidó, zsidó, rongyos zsidó!

Van-e nálad pirosító?

Halvány a rózsám orozája,

Pirosító kéne frája!

Nagy Ferencz, kit legszebb álmából vert föl az éjjeli zene, ily megjegyzést intézett élete párjához: »Már megint bomlanak a tekintetes urak!»

A vig kedvü urak nem sokára tovább mentek. Most azonban már nem csak muzsikáltak, hanem daloltak is. Bariton hangjukon, melyet az irigyek borizúnek esüfolnak, rázendítették:

— »Ez az utca bánat utca,

Bánat-küvel van kirakva, —

Azt is a rózsám rakatta,

Hogy én sirva járjak rajta!

De én aztat nem teszem,

Haza megyek, lefekszem

S kialuszom magamat szép

Csendesen!»

Persze, hogy a haza menésről és lefekvésről egyelőre még szó se volt, csupán egy pár házzal mentek tovább s megállottak egy fehér függönyös ablak előtt. A fehér függönyök mögött szép, fiatal menyecske aludt, kit e nótával köszöntöttek álmában:

»Barna menyecske szeme közé néztem,

Az én szemem fénye elveszett egészen...

hogy a gyakori hó espadék által kísért időjárás a vetésekben nem tett eddig kárt!

A buzával bevetett terület egy ötöddel nagyobb, mint az előző évben és mindenütt igen jól áll. A szőlők szintén jó eredménnyel bíztak, a rétek első kaszálása igen kielégítő volt. A jégverés Como tartományban okozott legnagyobb kárt.

Az esős hideg időjárás dacára eddig a selyemhernyó tenyésztésről csak kedvező jelentések érkeztek.

Az a n e o n a i konzul jelentése szerint május hó első felében a tengert vetését befejezték s ez szépen él. Május hó második felében a termés kilátások némileg csökkentek de azért kielégítőek. A szőlő jó eredménnyel bízik, a vetemények és a tengeri szőpen állanak.

Svájcz.

A genfi konzul május hó 23-áról és július 3-án jelent, hogy a változékony espadékban bővelkedő és hűvös időjárás a vetések állására bár kedvezőtlen hatással volt, azonban mégsem oly mértékben, hogy egy kielégítő termés lehetőségét teljesen kizárta volna. A rétek gazdag széna eredménnyel bíztak.

A szőlő fejlődése a hideg időjárás következtében hiányos és csak gyenge termésre nyújt kilátást. Különböző betegségek is felléptek rajta.

KÜLFÖLD.

Dreyfus ügyével foglalkozott tegnap újra a francia kamara. Az Ördögsgyeten élő elítélt kapitánynek barátai Méline kormányának bukásában új módot véltek találni arra, hogy az ügyet ismét szőnyegre hozzák s hogy a köztársaságot a magok állapontjának nyeljék meg. A kamara szerdai ülésén Castelin immár az új kormányhoz intézett interpellációt követelve a Dreyfus ügyében indított üzemeknek vége vetessék.

Cavaignac, az új hadügyminiszter felelt az interpellációra, kijelentvén, hogy az új kormány ló gonja volt, hogy az igazságnak az országban véget vessen. A kormánynak az a nézete, hogy a teljes igazságot kell

a Házzal és az országgal közölni. Majd így szól:

Az első haditörvényszék tagjai lelkiismeretük szerint, elfogultság nélkül ítéltek. Dreyfus helyére egy más tisztet akartak állítani, a ki szenvedje el azokat a fegyelmi büntetéseket, melyeket amaz megérdemelt. A második haditörvényszék bírái szintén lelkiismeretük szerint szavaztak, Nem bizonyították be a Dreyfus ártatlanságát. A kormány meg fogja tudni oltalmazni a haditörvényszék tagjainak döntését és őket megakartja is. A kormánynak kötelessége tetjes világosságot deríteni az ügyre és nem akarja a badsereg iránt való tiszteletet represszív intézkedésekkel biztosítani. A hadseregnek, a mely tiszteletben tartja a polgári hatalom szupremációját, nincs szüksége arra, hogy a közjó iránt való tekintetek mögé bujjék.

A kormánynak föltétlen bizonyossága van Dreyfus bűnösségére nézve. Ha ez a bizonyossága nem volna meg, akkor a közjó iránt való semmiféle tekintet sem bírhatná arra, hogy egy ártatlan embert meghagyjon a bagnoban. A miniszter hozzátette, hogy annál nyiltabban beszélhet; mert számban semmi sincs, a mi idegen kormányokat érintene. Hat éven keresztül a kutatások ezornél több bizonyítékot szolgáltattak a melyek semmi kétséget nem hagynak hátra sem hitelességükre, sem szerzőjük kilétére nézve.

Cavaignacnak ezt a nyilatkozatát a Hám óriási tetszéssel fogadta és Mirmann indítványára 572 szavazattal 2 szavazat ellenében elfogadta, hogy ez a nyilatkozat kinyomattassék és az egész országban a falakon kiregasszassék.

Ezzel a nyilatkozattal talán most már végre lekerül ez az ógy nemcsak Francia országnak hanem az egész világ sajtójának naprendjéről is. Zola ügyen tárgyalása mely a hó 18-án lesz, Cavaignac kijelentéseit aligha fogja módosítani.

Az osztrák helyzet. Az osztrák-német ellenzéki pártok vezetőfőnökei a jövő vasárnap gyűlést tartanak, hogy tanácskozzanak arról, hogy tanácskozzanak arról, hogy a cseh- és morvaországi németek bizalmi férfiai belemennek-e a Thun gróf miniszterelnökkel való konferenciába. Az alkotmányhü nagy

birtokosság tudvalevőleg már elfogadta Thun meghívását; hogy példáját követi-e a többi német párt, nem lehet előre tudni. A Schwabischer Merkur egy bécsi levélben biztatja a haladó-pártot, hogy ne engedjen a radikális nemzeti pártiak erőszakos nyomásának, hanem csatlakozzék Thun grófhhoz, mert a miniszterelnök, ugymond, el van tőkélve, hogy a nyelvrendeleteket érvényen kívül helyezi, de azt csak az összes pártok egyetértésével akarja megtenni. A vasárnapi gyűlés határozata tehát nagyon fontos lesz, mert mint a Przegland értesül, Thun gróf elhatározta, hogy ha a békei konferenciával kudarcot vall a nyelv-kérdés szabályozására nézve a pártokkal nem tud megegyezni, a parlamentet ebben az évben nem is hívja össze. De mi lesz akkor a kiegyezéssel?

Ausztria csak boldogul az 6 14. §-ával. Hozzájárulhat-e a magyar kormány és képviselőház az osztrák abszolút kormányzathoz? Eitől függ gazdasági önállóságunk sorsa.

Olaszországban a multkori nagy zavargás után kezd ismét a rend és nyugalom helyreállni. Helloux miniszterelnök a kabinet bemutatkozásakor kijelentette, hogy a kormány békés uton fog próbálni rendet csinálni s lehetőleg enyhíteni fog a szigorú rendeleteken. Ennek tulajdonítható, hogy az osztrák-állapot tegnap Massacarrara tartományban megszüntették és a hadtestek parancsnokát fölmentették a rendőri ügyek vezetésétől.

Husfogyasztásunk mizériái.

Debreczen, jul. 7.

A helybeli husfogyasztás nagyon jelentékeny, de a husfogyasztó közönség távolról sem gyanítja, hogy a hatósági bélyegzővel kifogástalannak és közelélmzésre alkalmasnak jelzett hus között, milyen nagy mennyiségű értéktelen, tápalkozásra alkalmatlan — sőt beteg állatoktól származó hus kerül eladásra.

Ezen körülmény okait most nem mérlelem, csak magát a tényt és következményeit.

Maga a tény nagyon szomorú és igen jellemző. Nagy költséggel felállított és bőszen mutogatott vágóhidunk csak a város jövedelmének szaporítására vagy apasztására szolgáló eszköz, a közegészségügyi és husvizsgálathoz szükséges eszközök és kelléknek hiával van.

Nevezetesen nincsen a vágóhidnak mikroszkopja, sem ehhez vizsgáló eszközök, de még csak egy kés sincsen a szeévek vizsgálathoz, ugy, hogy a vizsgáló állatorvos — ha csakugyan vizsgálni akar, — egyedül a mézárót kése állván rendelkezésére — esetleg magával a vizsgálat eljésítésével fertőzteti meg az egészséges húst.

Ennek természetes következménye, hogy az innen kikerülő husok megvizsgálása nem a közegészségügy kívánalmái szerint történik, hanem öletszerűen.

A közelélmzés egyik legfontosabb tényezőjével: a hussal ime így alunk és azt hiszem, nem képezheti kérdés tárgyát, hogy ez jól van-e?

Helyesen nan-e hogy hogy az állatjárványok, beteg s néva talán éjhulló felben levő állatok levezető osztornája a nagy közönség egyen.

Helyesen van e, hogy a mézár zékek-ből, vagy heenteszletekből értéktelen, silány, beteg húst kapjunk drága pénzért.

Türhető-e az, hogy a hatóság bélyegzőjét rányomassa arra nem alkalmas árura?

Aki az eddig elmondottak valóságában kételkedik és azt hiszi, hvgy ugy almodom az itt elmondottakat, annak szolgálók példakkal.

Jöjjön velem az u. n. borjúhúsvasárra, éppen a város közepén van. Ide olyan borjúhús kerül csaknem mindennap, a melyek rendszeren egy éves koruak, amelyeknek leölése tehát csaknem minden nagyobb városban meg van tiltva. Nálunk nem csak hogy eltöltve nincsen, hanem még azonfelül, hogy növendék-marhahúst mérnek borjúhús gyanánt, konsta-

Csak várták, hogy az ablak függönye meg fog lebbenni, de bizony a szép szemecske, kinek szeme elveszi a férfiak szeme fényét, rájuk se hederített, hanem aludt tovább. Csak lödva mentek odább s a szomszéd haz előtt, hol két buzavirág-szemű leány lakik, ezt a nótát huzatták:

— Jajj de magas, jajj de magas
Ez a vendég-fogadó!
Van-e benne, van-e benne
Szőke kis lány eladó?
Ha nincs benne szőke kis lány eladó:
Dőljön össze ez a vendég-fogadó!

A nagy muzika-szót azonban nemcsak a szőke kis lány, hanem a rendnek egyik őre is meghallotta*), ki a Szent-Anna-utcáról szaporá léptekkel sietett a Vigkedvü Mihály-utczára, hol a mult század kö. epe óta nem láttak rendőrt.

András, a rend őber őre, ki saját szunyókalását áldozta föl a kötelesség-teljesítésnek, e szavakat intézte a muzika-szó mellett daloló urakhoz:

— Csendesebben vigadjanak!

— Mit beszél maga! — förmedtek a rendőrré — hát nem tudja, hogy mi a Vigkedvü Mihály-utczán lakunk, azért van ilyen jó kedvünk!

— Mindjárt Szomorukedvü Mihály lesz az urakból, ha bekisérem a kapitányságra!

— válaszolt elmésen a rendőr.

— No, no András! — kéreltek a buzgó rendőrt — bolondozzék! Itt van egy szivar s gyujtsa rá!

*) Lehetetlen!

Sserk.

ilyen könnyen lekenyeresztetni, a szivart elvette ugyan s rá is gyujtott, hanem azért kéréllhetetlen maradt. A cigányokra ráparancsolt, hogy takarodjanak haza. Azok, ismervén András erélyét, siettek is engedelmeskedni.

A cigány nélkül maradt urak közre fogták Andrást s arra akarták rábírní, karon fogva menjen velök s hármában dalolják végig a Vigkedvü Mihály-utczát. A mi a karon fogást illeti, ezt a szivességet András nem tagadta meg tőlük, mert látta, hogy szükségük van arra az uraknak, kik ilyen hathatós támogatás nélkül bajosan juthattak volna egyenesen haza, — hanem a nótázásban nem segített nekik, azt tiltotta a tekintély. A nótát azonban nem tiltotta be, mert ő is belátta azt, hogy a Vigkedvü Mihály-utczán vigkedvü embereknek kell lakniok.

Zongett is a nóta hazáig:

— Nem vagyok én részeg, csak boros,
Nem szük nekem az ut, csak szoros,
Nem botorkázom én, csak az utat czifrázom.
Ez már nekem régi szokásom!

Addig-addig czifráztak az utat, míg végre haza értek. András, a hü Mentor, kivette zsebükéből a kapu-kulcsot s beresztette őket. Ezzel elesenededett a Vigkedvü Mihály-utca. Reméljük, hogy ez a nevezetes utca most már, hogy ilyen jeles nevet nyert, mielőbb kövezést és világitást is fog kapni s akkor fog teljesen ráilleni a »vigkedvü« név. Nem is türhető az, hogy ezen utat vigkedvü lakói a sötétben elvévedjenek s nyakukat szegjék, mert hiszen a vigkedvü emberekre nagy szükség van ebben a szomorú világban!

lálni kívánom, hogy ezen borjuk 90 százaléka senyves, fejlődésben elmaradt, lesoványodott és különféle nyavalyákkal saturált állat. 90 százalékat mondottam, de ez a százalék némely napon a legmagasabb fokig emelkedik.

Ezen húst, a melynek tápértéke jóformán nincsen és a mely rendszeren nem egészséges állattól származik, a legszegényebb néposztály veszi meg.

A nagy tömeg tehát, amely ugysis nehéz munkával keresi a kenyerét és ha néha egy kis felesleges (?) pénze van, azért ilyen húst vehet.

Még egy példát? A helybeli napszámosok egy kis töredeke rendszeresen rávadász arra, hogy hol kapható beteg állat.

Publikum, közegészségügy, tisztességes üzlet, vágóhídi vizsgálat — utópiák ezek, a mikre a célját elérni kívánó mészáros oda se néz.

Egyszer csak ott lóg ezen hus a fogason és talán még örvend is egynémelyikünk, ha kadvere való falatjához jut belőle.

Nagyobb diarrhoe-k lépnek fel, egyik-másik embertársunk egész életére is kiható nyavalyához jut belőle, de azért a rohadó rendszer tovább szedi áldozatait nagyobb diesőségére a humanizmusnak, a humanizmus szent nevében.

Avagy mondja meg nekem, a ki tudja, hogy hova lesz a betegségek miatt kényszerből leölt és azután betegnek talált állatok nagy légiója?

Bizony megessi azt a t. közönség!

Pedig volna ebben a városban főorvos, főkapitány, mezőrendőrkapitány, szá tanács vegyész vágóhídi személyze.

És mégis —ők is ilyen lustesznek.

Táviratok.

A bolgár fejedelmi pár Szófiában.

Budapest, jul. 7. (A Debr. ered. táv.) Bukarestből jelentik: Ferdinánd fejedelem és neje szerdán este Sinaia-ba érkeztek, a hol a román királyi pár előékeny szívélyességgel fogadta. A fejedelmi pár csak kis kísérettel látogatott el a királyi párhoz, a mi mindenképpen fel tűnt, az első sorban az volt, hogy B o r i s trónörökös és nevelője otthon maradtak, holott a szophiai lapok annak előtte jeleztek, hogy a fejedelmi pár a trónörökösist is magával hozza. Feltűnt az is, hogy a fejedelmek a hivatalban levő miniszterek egyikét sem kísérték az útjában, a miből azt következtetik, hogy a fejedelem maga is kerülni kívánta azt hogy e látogatást politikai ezélokka hozzak összefüggésben. A fejedelmi pár kíséretében voltak N i k o l a e v tábornok, szárnység, B o u r b o u l l o n gróf udvari marsall, Fürth dr. titkár, Radon őrnagy és a fejedelemné udvarhölgye Gyurgyevóban, a hol a király nevében B e r e n d e i hadügyminiszter és M a n u ezredes szárnység a király nevében üdvözölték a fejedelmi párt, rájuk varakozott a királyi külön vonat, melyet Sinaia-ba érkeztek. A király és a fejedelem kezét nyújtottak egymásnak és azután elléptettek a diszszad előtt. A királyné és a fejedelem neje ölegették és csókolgatták egymást. A fogadátnál jelen volt a román trónörökös pár is, valamint S t u r d z a miniszterelnök és a nyári tartózkodásra Sinaia-ban időző diplomataik közül többen, kikkel a fejedelem pár szívélyesen társalgott ama fogadó teremben, melyet Ferencz József őfelsége látogatása alkalmából tavaly Sinaia-ban építettek. Innen a peleti kastélyba hajtottak, hol még az nap diszbed volt. Tegnap és ma nagyobb kirándulásokat tettek a környékbe. Tegnap a király és a fejedelem hosszabb ideig tanácskoztak, azután Sturdza miniszterelnökkel érkezett a fejedelem; a miniszterelnök még tegnap utazott vissza Bukarestbe, a fejedelmi vendégek holnap reggel térnek vissza Söphiába.

A belügyminiszter és a nyomdászok.

Budapest, jun. 9. A Debr. ered. táv. Perczel belügyminiszter most már harmadik ízben jóváhagyás nélkül küldte vissza a magyarországi könyvnyomdászok és betűszedők

egyletének alapszabályait. A belügyminiszter kívánja, hogy az alapszabályokba új pont vételessék fel, mely szerint sztrájkoló munkások az egylet pénztárából segélyben nem részesülhetnek. Továbbá megkívánja, hogy a betegsegélyezés maximuma az alapszabályokban megállapítottassék. A miniszter kívánságának megfelelőleg módosított alapszabályokat most újból felterjesztik.

Keresk. alkalmazottak kongresszusa.

Budapest, jul. 9. A Debr. ered. táv. A keresk. alkalmazottak orsz. kongresszusához eddig 29 egylet 127 tagot jelentett be. A kongresszuson Matlekovics Sándor, Mezei Mór, Brázay Kálmán orsz. képviselők is részt fognak venni. A keresk. miniszteriumot Andor Endre osztálytanácsos fogja képviselni.

Szász Béla halála.

Kolozsvár, jul. 9 Szász Béla költő és a Kisfaludy-társaság tagja tegnap Kolozsvárott meghalt. Szász Béla idős Szász Károly fia volt, Nagy-Enyeden született 1840 apr. 23. Tanulmányait Németországban fejezte be és itth n tanári pályára lépett. 1872-ben a kolozsvári egyetemen a bölcsélet tanára lett és ezen a főiskolán tanított nyug lombra vonulásaig. Korán kezdett az irodalom terén dolgozni. Irodalmi működésének több iránya volt. Lefordította számos kiváló angol és német történetíró művét: Thackeray Esmond Henrikjét és Négy Györgyét, John Stuart Mill Logikáját Mac Carthyl, újabban Kant metafizikáját. Műfordítónak is kiváló volt. Longfellow verseinek fordítása igen jó. Maga jeles lírikus költő volt és kiválóbb költeményeit 1886-ban adta ki kötetben. A Kisfaludy-társaság 1868-ban választotta meg tagjának, az akadémia 1883-ban levelező tagul. Szerkesztett több lapot is: 1868—69-ben a Székely Hírlapot Maros-Vásárhelyt, később a Keletet Kolozsvárt. Egy ideig a kolozsvári nemzeti színház igazgatója is volt. Szász Béla évek óta betegeskedett és ez sokoldalú tevékenységét az utóbbi időben megbénította. Harom évvel ezelőtt nyugdíjazták. Halála az országosan ismert Szász-családot borítja gyászba. Bátyjai Szász Károly és Domokos református püspökök. A boldogultat ma temetik Kolozsvárt.

Merénylet a király ellen.

Budapest, jul. 9. (A «Debr.» ered. táv.) A Bud. Tud. a következő czafolatot adta ki: Egy újság hire szerint a Muzsik és társai merénylete ügyében állítólag a prágai omladina is szerepet játszott, sőt egy omladinistának Muzsikhoz intézett levelét is közlik A «Bud. Tud.» fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy az egész vizsgálat folyamán az «omladina» szó elő sem fordult is, hogy a bűnösöknek semmiféle külföldi összeköttetése nem derült ki. Beavatott körökben az egész omladina-mesét ép oly izléstelen, mint botor koholmánynak tartják.

A lajstromrendszer.

Budapest, jul. 9. A «Debr.» ered. táv. Az igazságügyminiszter tájékoztatást óhajtván szereznit a felől, hogy a kir. járásbírók ügyvitelében 1898 évi május hó 1-én életbe léptetett lajstromrendszer hogyan válik be a gyakorlatban, megbizta Lányi Bertalan miniszteri tanácsos, az igazságügyminiszterium IV. (törvényelőkészítő) ügyosztályának vezetőjét, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbírósnál személyesen győződjék meg a reform eddigi eredményéről. A nevezett miniszteri tanácsos Szladits Károly miniszteri fogalmazótól kísérve f. hó 6. és 7-én a nevezett kir. járásbírósnál ügymenetét Boronkay Ignác kir. ítéletbíró, a járásbírósnál vezetőjének kalauzálása mellett minden ágazatában a legbővebben megvizsgálta. A vizsgálat megállapította, hogy az új rendszer a legnagyobb ügyforgalmú járásbírósnál is teljesen bevált s hogy egy a bírói kar, mint a segéd és kezelőszemélyzet teljes fogékonyságot tanusított a modern alapokra fektetett kezelési rendszernek, gyakorlati megvalósításánál. Ugy a járásbírói központi, valamint a 19 jegyzői iroda a legpontosabban működik, a bíróság személyzete öntudatos és odaadó buzgalommal

oldotta meg feladatát. Igaz, hogy az átmenet nehézségei a rendesnél nagyobb erőfeszítést igényelnek, de ezek a nehézségek már nagy részben le vannak küzdve és a bíróság körében is mindinkább általánossá válik a meggyőződés, hogy a kezelés új rendje lényegesen hozzájárul a bírói ügymenet gyorsításához és egyszerűítéséhez.

A vámtarifa-ankét.

Budapest jul. 9. (A «Debr.» ered. táv.) A magyar vámtarifa ügyében tartandó értekezletre a következő szakértők és testületek hivatalosak: Lukács Béla, Matlekovics Sándor dr., Láng Lajos dr., Hegedüs Sándor, Enyedi Lukács. Hieronymi Károly és Weisz Berthold orsz. képviselők, Josika Samu báró, Fődes Béla egyetemi tanár, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Heltai Ferencz orsz. képviselő, Fenyvessy Adolf az orsz. gyorsiroda főnöke, Matuska Alajos alpolgármester, Rosenberg Gyula dr., Láncezy Leo, Brázay Kálmán, Horánszky Nándor, Komjathy Béla, Polonyi Géza, Major Ferencz dr., Gajári Ödön és Tisza István orsz. képviselők, György Endre, Széchenyi Imre gróf, továbbá Szily Pongrácz, Harsányi János br., Örléy Kálmán orsz. képviselők, Andrassy Géza gróf, Bethlen András gróf, Miklós Ödön, Bedő Albert, Karolyi Sándor gróf, Makfalvy Géza, Kovácsy Sándor dr., Papp Géza, Gyurkovich György, Tommasich Miklós, Batthyány Tivadar gróf, Kossuth Ferencz és Szemere Áttila orsz. képviselők, Schmidt József dr. a szabaddalmi hivatal elnöke, Bezeredy Pál selyemtenyészési m. n. meghatalmazott, továbbá az aradi, beszterce-bányai, brassói, b.-pesti, debreczeni, fiumei, győri, kassai, kolozsvári, maros-ásárhelyi, miskolci, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, szegedi, temesvári, eszéki és zengyi kereskedelmi és iparkamarák, az orsz. ipar-egyesület, a magyar kereskedelmi és iparbank, az Országos kereskedelmi és iparcsarnok, a budapesti árú és értéktőzsde, a Magyar Közgazdasági társaság, a borszemlelők orsz. egyesülete, a Magyar czukorgyárosok orsz. egyesülete, a Magyar fővárosi malomgyesület, a Magyar vidéki malomipar egyesület, a vidéki malomiparosok orsz. egyesülete, a Magyar textil gyárosok orsz. egyesülete, a Magyar serfőzők egyesülete, a Budapesti nagykereskedők és nagyiparosok társulata, a Fővárosi kereskedők egyesülete, a Magyar borkereskedők orsz. egyesülete, a Pesti Lloyd társulat, a Pesti polgári kereskedelmi testület, a Szövetségbe lépett gazdasági egyesületek, az Orsz. Magyar gazdasági egyesület, az Erdélyi gazdasági egyesület, az Orsz. baromtenyészési egyesület, az Erdélyi pinceegylet, az Orsz. erdészeti egyesület, az Orsz. halászlati egyesület, az Erdélyrészi Kertészeti egyesület, az orsz. magyar kertészeti egyesület, az Erdélyi okszerű méhészegylet, az orsz. méhészegylet, az abaúj-torna megyei, bacsodrog megyei, Bihar megyei, csanádme gyei, fejérmegyei, felsőtiszavidéki. tömör—kishont megyei. jász nagy kun szolnoki megyei, komárom megyei, pest pilis solt kis kun megyei, pozsonymegyei, sáros megyei, szepesmegyei, szolnok doboka megyei, trencsénmegyei, torontálmegyei, vas megyei, veszpremi megyei és zempleni megyei gazdasági egyesületek, a budapesti tejesarnok szövetkezet, a gazdák tejegyesülete, a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság és a budapesti marhavásártéri vásárpénztár.

Az ág. hitv. ev. egyházker. közgyűlése.

Miskolcz, jul. 9. Miskolczon jul. 10—12 napján a Tisza-kerületi ág. ev. egyháznak kerületi közgyűlése lesz, a melyen S z e n t i v á n y i Árpád újonnan választott kerületi felügyelőt ünnepélyesen beigtatják. Jelen lesz. P r ó n a i egyetemes felügyelő, Z e l e n k a püspök az egyházme gyék főesperesei és felügyelői, az egyházak lelkeszei és világi képviselői. Szónoklatot Terray Gyula főesperes mond. Ezután az egyházkerületi felügyelői választás eredményének kihirdetése, Szentivanyi székfoglalása, eskütétele és üdvözlése következik. A közgyűlés számos fontos ügyet tárgyal, különösen Zelenka püspök évi jelentése érdekes.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

jul. 9.

Határidőújslet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.69
Buza tavaszra	9.43
Tengeri	5.06
Rozs őszre	6.73
Zab szeptemberre	5.68

Értéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztr. hitelrészvény	358.90
Magyar »	392.60
Államvasuti	357.75

HIREK.

* **Az ág. ev. hívek figyelmébe.** Materny Lajos tiszvidéki ág. ev. főesperes és debreczeni lelkesz tegnap este Miskolcra utazott a tiszai ág. ev. egyházkerületnek hétfőn tartandó közgyűlésére, melynek első és főtárgya a kerület új felügyelőjének, Szentiványi Árpádnak beiktatása lesz. Ez okból, mivel az egyház jelenleg s. lelkesz nélkül van, az ág. ev. templomban (a holnapi napot kivéve) mikor d. e. 10. órakor Szombathy István hittanhallgató prédikál) néhány napig nem lesz istentisztelet.

* **Sztrájk a Pallagon.** Király Gyula tanácsnoknak tegnap volt alkalma legelőször szerepelni mint bekéltető, igazságosító bíró az új mezei munkástörvény életbelépése óta és alapján. Nagy Jakab pallagi bérlő hadházi illetőségű aratói, számszerint huszonegyen, noha már beállottak a munkába, meglágták az aratás folytatását azzal a kifogással, hogy a termés gyenge és a kikötött hányadért nem dolgoznak. — Baj volt, hogy Nagy Jakab kötött ugyan szerződést aratóival, — de hát ezek egy része mire dologra került a sor, másoknak adott helyet s ezekre a szerződést nem ruházták át. Király Gyula tegnap helyszíni tárgyalást tartott s tapintatos fellépésével kölcsönös engedmények mellett sikerült az aratókat munkaadójukkal kibékíteni s ezek újra munkába állottak. Nézet eltérés merült fel Hidvéger Mihály ugyancsak pallagi bérlő és sámsoni illetőségű aratói között is. Valószínű, hogy ez a kismértökü konfliktus is könnyen elsimul.

* **Felszabadult srtészárlat.** A hortobágyi srtészárlat gazdák körvényt adtak be a polgármesteri hivatalhoz, melyben — tekintettel arra, hogy a Hortobágyon a srtésvész megszűnt — azt kérelmezik, hogy srtésvést lábon is szállíthassák eladásra. A kiküldött mezőrendőrségi kapitány megvizsgálta az ügyet s úgy találta, hogy a kérvényezők kérelme teljesíthető. Azokból a polgármester megengedte a srtés szállítást, de csak oly módon, hogy az elszállítandó srtések előbb állatorvosilag felülvizsgáltassanak.

* **Petőfi Sándor villama.** Történt pedig a dolog következőképpen: Boldog István polgártársunknak Sós Ferencz nevezetű koesisa úgy érezte, hogy gyomorbeli állapotja nagy mértéken megfelel polgári becsületes nevének, minek következtében jónak látta egy kissé felönteni a garatra, gyomorbeli sósságának felegyvelítése okából. Azonban különösen járt ezzel a nemes művelettel: más baja akadt tőle, elvesztette azt a régi jó érzését, mely szerint Boldog István uram szolgálatában ő maga is teljesen boldognak érezte magát, — elővette nagyzas hóbortja. Azt képzelte magáról, hogy ő képviseli egymaga a

saját személyében azt a rettenetes zivatart a melynek hatását Petőfi ekképen illusztrálja saját lelke vágyaival szemben:

»Legyek fa, melyen villám fut keresztül
Vagy amelyet szélvész tördel ki tövestől, —
Legyek köszirt, melyet a hegyről a völgybe
Egét-földet rázó menydörgés dönt le...»

s mikor kellőképpen beletalálta magát ebbe a veszedelmes gondolatba és kinézett az ablakon: a »mennyrázó fürgeteg« tüzes szekereinek látszott előtte a Boldog István uram pógár fogatja s ennek folytán teljesen alkalmasnak találta fenkölt terveinek megvalósítására. Mivel azonban — sajnos, avagy talán: szerencsére — Petőfi Sándort immár nem találta az élők között, hogy jeles költőnk hő vágyát teljesíthette volna, a Petőfi tériől pedig kissé messze volt s — ezt ismételtén is hangsúlyoznunk kell — nagyzási hóbort vette elő különben is: a gr. Dégenfeld-teret nézte Petőfi Sándor debreczeni képviselőjének — felkapott tehát Sós Ferencz a Boldog István szekere s megeresztvén a gyeploszárat — örült vágatással kezdte egy személyben a villámot és a szélvész, káromkodással pedig a menydörgést a földre varázsolni ebben a csendes fuvalmu őszi időben és neki hajtott a gr. Dégenfeld-ter kofáinak és akáczfáinak, az előbbieket hangos átkozódásokra fakasztván, az utóbbiakat a félre-félre billent kerékagyak segélyével kitérően. A lovakat megfogták, Sós Ferencz becsukták.

* **Állatorvosi vélemény az új srtés vásár ügyében.** A földművelésügyi minisztérium kérdést intézett az állami állatorvosi hivatalhoz, hogy hol tartja legalkalmasabbnak az állatorvos az új vásártér felállítását. Mint értesülünk az állatorvos az új srtés vásár felállítását a vágóhid melletti tereen javasolja.

* **A bortörvény.** Lapunk mai számában érdekes cikket találunk olvasóink e tárgyban Papp László a debreczeni fogyasztási adókat bekezelő hivatal főnökének tollából, amely mintegy ellenirat az ugyancsak lapunkban folyó népszerű ismertetése ellen a bortörvénynek. Mi habár nagyrésztben elismerjük Papp László kifogásainak igazságát, nem fogjuk fel olyan tragikusan a dolgot, mindamelllett érdekesnek tartottuk a cikket közölni.

* **Varga István és a takarékkönyv** tulajdonképpen nem tartoztak egyfűvé, hanem az előbbi gondoskodott róla, hogy együtt emlegessük őket. Ugy esett a dolog, hogy Varga István atyjának Varga Jánosnak volt egy 50 friról szóló takarékpénztári betéti könyvecskéje, melyből krajezaronként napi keresményből megakartott vagyonkaja jóformán egyedül állott — volt továbbá egy István nevű, már említett, suhancszámba menő fiacskája, aki nem nagyon látszott hajlandóságot mutatni atyjának takarékpénztári könyv-tulajdonosságában megnyilatkozó jellemére, sőt — mint később kitudt — esküdt ellensége volt a takarékbetétek intézményének. Mivel pedig atyját az ő tapasztalatokon alapuló gondolkozásmódjáról a magára teríteni nem volt képes, elhatározta, hogy a könyvet maga fogja felelegessé tenni s ezért — biesut csakis a kapuféltől vévén — a betéti könyvecské kísérelésben »odahagyta őslakát s az atyját, mint ifj. Claqueshutes Friczi szabadon Petőfi után mondana. Így került Varga István és a takarékkönyv együvé s mentek, mendégáltak, sőt talán meg most is mennek, ha meg nem álltak, avagy meg nem állították őket. Nevezetesen Varga János hamarosan észrevette a kettős eltűnést (arra nézve, vajjon melyik részt előbb, — a szülői érzés iránt táplált kegyeletünk folytán nem merünk kombinációkba bocsátkozni) — jelentést tett a rendőrségnek, gondolva, hogy inkább a fiút is találják meg, ha a takarékkönyvhöz másképpen hozzájutni

nem lehet, mint hogy a takarékkönyvhöz hozzájusson ugyan rendőri asszisztencia nélkül is, de annak a pótleírásnak kíséretén, a melynek hiteleségért aljon bár jót aki akar, miszerint a könyvön levő 50 frnyi összeg az igazolt tulajdonosnak kifizetett; feljelentette tehát az ő szerelmes fiát, akiben, hogy kedve telik-e. kutatni ismét kegyeletünk tiltja, — a rendőrségnek, amely a mai napon kiadta az ideiglenesen együvé tartozó Varga István és a már szintén többször említett s alitól még mindig 50 frt értékű takarékkönyv ellen köröző levelet. Sorsukról es esetleg a élt kalandjaikról lehetőleg tudósítani fogjuk olvasóinkat s addig — bár mennyire felkelthette is méltó érdeklődésüket — szíves türelmükért alázatosan esedezünk.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Erdélyi Gyula nyomdász, Erdélyi István városi nyomdász a »Debreczen« nyomda egykori művezetőjének, a »Debreczen« napilap egyidejében volt kiadójának fia, ki hosszabb időn át lapunknak a »Debreczen«-nek is szerzője volt, Karánsebesen, hol katonai szolgálatát teljesítette, a katonai kórházban meghalt. Vigasztalja meg a mélyen sujtott apát a jószágos Isten!

* **Presbiteri ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma 1898. július 10-én d. e. 10 órakor az egyház tanácstermében — másodszori meghívásra, — gyűlést tart, mely tehát az egyházi törvény 30-ik §-a értelmében a jelenlevők számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Tegyak; a Jul. 3-ra összehívott gyűlés tárgysorozatában foglalt tárgyak.

* **Nem szabad Ausztriába srtést vinni!** Valóban bosszantó immar az a szekatura, amelyet az osztrák kormány a magyar srtészekre vetett tilalom gyakorlásával véghez visz. Sokszor alig van egy-két megye Magyarországon, melynek területén dui a srtésvész, — mégis legnagyobb részben az egész országból, el van tiltva a bevétel Ausztria egész területére. Alig néhány héttel ezelőtt történt, hogy az osztrák kormány Magyarország előtt általában magnyitotta a srtésbeviteli sorompókat s csak a tényleg veszteséget felfűzőt területre tartotta fenn azt s ime újra el van tiltva az egész országra nézve az osztrák örökös tartományokba a srtésbevitel, mint azt a várossal a földművelési miniszter ma érkezett leiratában tudatja. — Megjegyzni azonban a miniszter, hogy azok, a kik srtéseiket minden aron külföldön akarják értékesíteni, a kivételre esetlenül esetre engedélyt kaphatnak.

* **A holnapi műkedvelő előadás.** Azon iparos ifjak, akik már hetek óta készülnek Felhőklári kitudt nép-zimnű előadására, holnap vasárnap tartják meg az előadást hangversenyyel egybekötve a »Margita« fürdő disztermében. A próbákól itélve, kitudt-nőnek ígérkezik a holnapi előadás, melyet a népkönyha javára rendeznek s a melyre ezután is felhívjuk a t. közönség érdeklődését, már csak a kitudt jótékony cél érdekében is.

* **A jövő heti végtárgyalások.** Július 11-én Hétfőn Pető B. ellen emberölés bűnért, Hajdu István ellen sikkasztás vétségéért. — 1898. év július hó 14. napján, esütörtökön: Palfy János ellen lopás bűntetteért, — S. Nagy Sándor ellen, csalás vétségéért, — Zoda György s társai ellen testi srtés vétségéért. Ugyanaznap itelethirdetések.

* **Szülők figyelmébe.** Egyetemi tanfolyamot végzett középiskolai tanárjelölt, ki már gyakorlatilag nyilvános iskolákban is működött előkészít felvételi-pót és javító vizsgálatokra előnyös feltételek mellett. — Címe a kiadóhivatalban, vagy a szerkesztőségben meg tudható.

* **Táncfolyam a szünidőben.** Alldi Károly táncztanár tisztelettel értesíti azon mélyen tisztelt családokat kik gyermekeiket a szünidőben óhajják taníttatni, hogy körutajból hazakerkezett és július hó 16-án idehaza nyit tanfolyamot, melyre a beiratkozásokat mai naptól elfogadja bármely időben. Lakas a II. ker. Péterfia u. 2. sz.

A mübor törvény végrehajtása.

— Észrevételek az e tárgyban kiadott miniszteri rendeletről. —

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az 1893. évi XXIII. t. cz. végrehajtása tárgyában 53850/97 VI. A szám alatt rendeletet bocsájtott ki, melynek I. Rész 1 §-a következőleg szól:

Az 1893. XXIII. t. cz. 1 §-nak rendelkezése feltétlenül tiltja a mesterséges bor készítését vagy gyártását, úgy szintén ilyen bornak bármilyen módon forgalomba hozását.

Ugyancsak az 1 §. 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésnél fogva tilva van azokat az anyagokat, amelyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak, erre a célra ezen a ezimen hirdetői vagy bármilyen módon forgalomba hozni.

Eddig a törvény és miniszteri rendelet megfelel azon kívánalmaknak, amelyek a szőlő tenyésztésnek, és a bortermelőknek érdekeit a téren némileg biztosítják és alkalmas nyújt arra, hogy — habár áldozatokkal és fáradsággal is, de — elpuztult szőlő területeinket ujo-ag szőlővel iparkodjunk beültetni s a bortermelésünket a lehető legnagyobb mértékben előmozdítani.

De fájdalom ugyanazon rendelet 1 §. 2-ik bekezdése így szól:

Miután azonban a természetes mustnak javítása, illetve az okszerű pineze kezelés szempontjából, bizonyos anyagoknak használata a törvény 2 §. 4-ik bekezdése értelmében meg van engedve, ennél fogva különbséget kell tenni:

a) oly anyagok között, melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálnak ugyan, de a melyeknek az okszerű pineze kezelés eljárására való használata meg van engedve.

b) ha a borhoz tisztított szeszen vagy borpárlaton (tisztá Cognac) kívül viz, vagy bármely más anyagok kevertetnek.

A törvény azonban megengedi, hogy a természetes must az okszerű pineze kezelés elvének megfelelőleg javítsanak, illetőleg, hogy a bor természetes mustból javítás útján vagy javítás mellett állítsák elő.

Az okszerű kezelés és javítási eljárás meghatározását a törvény a kereskedelemügyi miniszterre bízva, a jelen rendelet utasításokat tartalmaz a követendő eljárás módosításaira nézve és megjelöli azon anyagokat a melyek használata az említett célra megengedettek.

A törvény említett rendelkezésében két mozzanatot kell megemlítenünk u. m.:

A.) A természetes mustjavítást és
B.) Az okszerű pineze kezelési eljárást. Ezekre nézve csak a következők rendelkeznek.

A.) A must okszerű kezelése, értendő minden ely eljárás mely a must minőségét javítja a nélkül, hogy mennyiségét ténylegesen szaporítsa, vagy olyan anyagokat vinne bele melyek az erjedés után is benne maradva, a természetes bornak elő nem forduló alsatréseket tartalmazó itat eredményezze.

Megengedett tehát:

1. a bor vagy must szeszszése finomított 95 fokos szeszszel, tiszta borpárlattal (cognac).

2. savtalanító szerek alkalmazása (szén-savas mesz, kali)

3. hiányzó sav pótlása borkővel.

4. bor derítése, vizahelyg, gelatin, tannin, — tojas fehérje és spanyol föld hozzáadása.

5. a kénezés.

6. a tiszta cukorneműk, u. m. répa, raffinált répa, vagy gyarmat cukor (nádcukor) kandisz cukor, továbbá töppedt szőlő alkalmazása akár áterjesztés akár élesborkészítés céljából.

7. garamel vagy szafflor használata oly célból, hogy a fehér borok attól jobb színt kapjanak.

8. élesztő használata az áterjesztéshez.

9. különféle borok (természetes borok) házasítása.

Ime a mübor törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet legapróléko-

sabban adja elő, mikép kell mübort készíteni s mint egy kitanítja a természetes bor legveszedelésebb ellenségeit, — mindazokat az egyéneket, a kik mübort előállítani szándékoznak.

Tagadhatatlan ugyan, hogy ugy a törvényben, mint a végrehajtási rendeletben körül van írva az is, hogy a természetes mustot vagy bort szaporítani nem szabad, az is benne foglaltatik a végrehajtási utasításban, hogy az ellenőrségeket hatósági közegek és a bor ellenőrző bizottságok fogják gyakorolni ugy a termelőknél, mint a borkereskedőknél és kimérőknél is, de hogy mi módon és miképen lehessen akár a termelőket, akár a borkereskedőket, akár pedig a borkupeceket (mert ilyenek is vannak s ezek a legveszedelésebbek), akár pedig a kimérőket e mellett a tágkörű sérelmes végrehajtási utasítás mellett ellenőrizni, az meg nem állapítható s kereszttől nem vihető, mert: először akár a hatóságok, akár a bor ellenőrző bizottságok felhívására a termelők, borkereskedők, borkupecek vagy kimérők a várandó termésök mennyiségének bevallása végett bizonyos válasszt nem adhatnak valamint azt a kérdést illetőleg, hogy mint borkereskedő honnan, kitől, mikor és mennyi mustot (vagy bort) szándékozik valaki bevásárolni, annak bizonyos mennyiségét megmondani vagy bevallani nem képes, de nem is kötelezhető.

Továbbá a borkupeceket minden esetre megáldotta a jó Isten annyi ésszel, hogy az ellenőrzést gyakorló személyeket annyira s ugy vezessék félre (e téren), hogy ők maguk a zavarsban halászhasanak, mert a szabad ipar és a szabad kereskedelem útján ők is csak olyan iparosok, mint a többiek s így ők sem kényszeríthetők előre teendő jelentésekre.

Végül a borkimérőkre vonatkozólag — tisztelt a kivételnek — sem nyújthat a rendelet megnyugvást, mert ezeket a szó szoros értelemben senki más, mint egyedül a mindenható Isten ellenőrizheti, mert a borkimérők közül igen sokan a kimérendő borokat az évről több részeiben, a termelőktől kevesebb mennyiségekben 500—1000 literenként vásárolják be kimérésre s így azon szegényebb sorsu borkimérők egészen jó hiszeműleg, oly bízalommal veszik meg a termelőktől a borokat, hogy azok tiszta és nem manipulált borok, így ők egészen ártatlanul jönnek a crédbá. mert tudnunk s ismerünk kell a on össze ketyofolt manipulált boroknak tulajdonságait, hogy az ilyen, a sérelmes miniszteri utasítás szerint megengedett szerekkel ellátott borok, míg hordóikban megtelve tartatnak s levegőt nem kapnak, addig jönnek s élvezhetőnek mondhatók, míg az ilyen borok ha más hordóba áthelyeztetnek s ugy vétetnek csapra mérés alá, akár pedig a termelő tulajdonosok hordóikba vitetnek el s később vétetnek mérés alá, a midőn az ilyen manipulált borok hordóikból fele részben kiméretnek, a még meglevő fele része teljesen élvezhetetlenné szokott válni s így napi rendszeren vannak azon esetek, hogy egyik vagy másik szegényebb sorsu borkimérők kénytelenek szándékok és akaratok ellenére is oly rossz és élvezhetetlen borokat mérni ki, mely miatt bort ivó vendégeik által elítéltetnek s így anyagilag megkárosíthatnak, de mivel az ilyen szegényebb sorsu borkimérők — az ilyen esetekre nem is számítva, esekély pénzbeli tehetségeket az olyan borok arába és az azok után járó alalmi adóba kellett fektetniük — kényteleníve vannak arra, hogy azon undorítónak mondható borokat kimérjék, hogy pénzecskéik, melyet a borba fektettek, ha csak némi részben is számukra visszatérüljön.

Ami sérelmes miniszteri rendeletről kifolyólag, hogy t. i. a szőlőtermelőnek a törvény megengedi azt, hogy bormustját vagy borát finomított szeszszel, finomított cukorral, töppedt vagy mazsola szőlővel, borsavnak stb. stb. hozzáadásával javíthassa, manipulálhassa, az itt említett eljárások s eszelekedetek a törvény útján nem büntethetők.

Ebből előállhat azon körülmény, hogy a termelők — akik ugyanazt teszik — a bortmérőknek némely részét, ezek pedig a bort-

ivó vendégeiket, a törvény és miniszteri rendelet védelme és fedezete alatt — amennyiben azon kifogásolt, undorítónak nevezhető bornak, egészségre ártalmas (illetve mérgező alkatrészek) vegyelemezés útján nem találtak fel — forgalomba bocsájthatók: nyíltan megkárosíthatják, de mert a többször említett végrehajtási utasításban a mübornak gyártása oly szépen, hűen és jól van előadva és megengedve, hogy a törvény és utasítás keretén belül elkövetett cselekmények nem lévén büntethetők akkor, a midőn a kimérő borait ugy mennyiségre, mint jóságra nézve manipulálni, szaporítani s elarusítani akarja, azt nyíltan teheti, mert ha bármikor bárki által is megtámadatnék, boraiból vizsgálat útján miata vétetnék, az vegyelemezés útján megvizsgálatnak, egészségre ártalmas anyagok alkatrészek benne nem találtak: senki által nem háborítható meg, s borait tovább eladhatja nagyban, kimérheti kiesiben, dacára annak, hogy azok keves kivételekkel müborok.

Minden szolid alapokon dolgozó bortermelőnek el kell tehát szomorodniuk, mikor azt látják, hogy csak ennyiből áll a mübor gyártásra vonatkozólag, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által kibocsájtott körrendelet.

Ezek szerint mi, szőlőbirtokosok s bortermelők a fentebb felsorolt sérelmes törvény s arra vonatkozó végrehajtási rendelet által teljesen tönkre leszünk téve, amennyiben mi, tisztességes szőlő- és bortermelők, nem fogunk képesek lenni tisztán kezelt, tiszta borainkat értékesíteni a borkereskedőknek és a borkupeceknek ismeretes s megtörtént eszelekedésekkel és eljárásaikkal szemben, amennyiben azok ezen tágkörű miniszteri rendelet rendelkezésének értelmében folytán igyekeznek a szőlőtermelőktől a szőlőterméseket szűret előtt megvásárolni, azokhoz ők szállítják a maguk hordóikat, melyekbe a mustot a saját embereik által nyomatják be s azokat ugy tavolítják haza pinzéikbe, ahol kutak is találtaknak s így ezekben a pinzéikben megkezdetik a bormustnak okszerű javítása: finomított szeszszel, cukorral, mazsolaszőlővel, stb., stb., így az ő pinzéikben lesznek a legnagyobb bortermékek, még pedig annyi terem, amennyit ők akarnak és nem annyi, a mennyit az Úr Isten ad.

Ugyancsak ide tartozik az a különös rendelkezés is, hogy a pineze okszerű kezelése mellett a bort mazsola szőlővel édesíteni, borsavval savanyítani meg engedi a hivatalos sérelmes miniszteri utasítás. Hogy miképen lehet ezeket az ilyen bormanipulációkat ellenőrizni, erre vonatkozólag adós maradt a miniszteri utasítás a felelettel, mert hogy X. vagy Y. kitől, mikor s honnan s milyen mennyiségű eredeti bormustot szállítottott magához pinzéjébe, azt tényleg a valóságnak megfelelőleg bebizonyítani nem lehet, hogy pedig ő, mint borkereskedő, borait finomított szeszszel, mazsola szőlővel, borsavval stb. manipulálja, azt neki a törvény megengedte, azt ő védi.

De sérelmes a fentebb hivatott törvény és a reá vonatkozó végrehajtási utasítás azon körülménynél fogva is, ha X. szőlő termelőnek van egy hold szőlőt termő földje, Y-nak is csak egy hold szőlőt termő földje van s X oly szándéku termelő, hogy ő szőlőjének színt javát a piacra kosarazza s ugy értékesíti, míg a másik termelő Y meghagyja s megtartja összes szőlő termését, a legjavát ugy mint a legaját, bekövetkezőn a szűret, X. ur mint a kinek már csak azalja szőlője van meg, melyből kinyomva, rossz minőségű, gyenge mustja lenne, finomított szeszt szeres s fehér cukrot tesz mustjához — mert ezt neki a törvény megengedi — míg tisztességes bor ermelő Y. ur összes szőlő termését leszűreteli s így számítván arra, hogy ő tiszta minőségű eredeti bort kíván elarusítani s forgalomba hozni — tönkre tétetik X által, s mennyiben ha X urnak csak negyedrésznyi bora van is eladó, mint Y urnak, minthogy X ur a szőlőjének javából már sok jó pézst árul: a szeszszel és cukorral és mazsolaszőlővel vegyített bormustját illetve már ki-

forrott borait oly olesó árban adhatja és adja is, hogy Y. ur nagyon megvan károsítva, ha pénzt akar látni borából — vagy borait nem képes értékesíteni.

Igy éppen azok a szőlőtermelők, akik e téren az országnak ebbeli érdekeit is szem előtt tartják, háttérbe szorítottak s ha a bor pancsolásoknak magukat alá nem rendelik, inkább a szőlőtenyésztéssel hagyják fel. Ez pedig reánk nézve érzékeny megkárosítás és fájdalom lenne.

Azért saját érdekünkben hivatva vagyunk arra, hogy felfolyamodással éljünk a nagyméltósága m. kir. kereskedelmügyi miniszter Urhoz, kérve ő Exellentiaját arra, hogy felhozott indokoltnak figyelembe vétele mellett ama sérelmes műbor törvény megváltoztatását keresztülvinni, valamint az arra vonatkozó 53,850—897. VI. A. sz. a. kiadott miniszteri rendeletet visszavonni és hatályon kívül helyezni kegyeskedjék, s helyette törvényi hozásunk elébe oly törvényjavaslatot a lehető legsürgősebben beterjeszteni kegyeskedjék, mely szerint végsőképpen eltiltassék a műbor gyárthatása, betiltassék a bormusthoz szesznek, cukornak, mazsola-szőllőnek stb., stb. hozzáadása.

Igy képesek leszünk arra, hogy kipusztult és pusztulásnak induló szőlőink helyébe újabb szőlőket, öltöztünk; a tisztességes tiszta módon kezelt természetes borainkat a kiadásokkal és fáradozással arányban álló áron értékesíthessük, hogy a magyar bor beesületét megmentsük s ne panesokkal kompromittáljuk Isten áldotta természetes terményeink jó hírét, hanem visszaállithassuk a sorscsapások által megrendült régi bortermelések virágzó állapotát — s külföld előtti versenyképességét.

Debreczen, 1898 július hó.

Papp László, m., k.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

július 8.

Kbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban 00—00 krajczárig, közép (pknt) 240—260 — kilogramm súlyban) 57—58 krajczár Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 57—58 kraje árig.

Sertéslétszám: 1898. évi jul. 6-án — volt készlet 45.314 darab, 1898 július hónap 7-én felhajtott 45 drb, 1898 július hónap 7-én napján elszállított 465 darab 1898 július hó 8-ik napjára maradt készletben. 44.894 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csöndes.

Budapesti gabonátözsde.

július 8.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
" " " "	77	—00—00	81	00.00—00.00
" " " "	78	—00—00	82	—00—00
Tiszavidéki ó	79	—00—00	80	00.00—00.00
" " " "	76	11.80—11.85	80	—00—00
" " " "	77	11.95—12.05	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	12.10—12.20	82	00.00—00.00
" " " "	79	12.25—12.30	80	—00—00
" " " "	79	11.75—11.90	80	—00—00
Fehérmegyei ó	76	11.80—11.75	81	—00—00
" " " "	78	12.05—12.15	82	00.00—00.00
" " " "	79	12.10—12.15	80	—00—00
Bácskai ó	76	11.85—12.00	80	00.00—00.00
" " " "	77	12.00—12.05	81	00.00—00.00
" " " "	78	12.15—12.20	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—00—00	80	—00—00
" " " "	78	—00—00	80	—00—00
" " " "	79	—00—00	81	—00—00
		Min. hekt.-ben	Ar kilogramm	
Rozs elsőrendű uj		70—72	0.00	0.00
" " " " " "		—	0.00	0.00
" " " " " "		—	0.00	0.00
Árpa takarmánynak "		60—62	12.00	12.00
" " " " " "		62—64	7.30	7.70
" " " " " "		64—66	7.30	7.70
" " " " " "		—	5.25	5.30
Zab " " " " " "		39—41	5.25	5.30
Tengeri bánsági " "		—	5.10	5.20
" " " " " "		—	—	—
Repcze bánsági		—	—	—

A bortörvény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter kiadványa.

9.

Jó a törköly, ha friss és meg nem ecetesedett, a viz akkor lesz jó, ha abban száz literre tíz, a ki erősebb bort akar: tízeennyeg kilogramm cukrot olvassát föl.

Mondám ugyebár, hogy, hogy szükséges, miszerint a cukros vízzel kevert törkölyben a forrás gyorsan bekövetkezzék, miért is — ha hűvös az idő — fűtött helyen tartjuk a kádat.

Ha nincs alkalmas fűthető helye a gazdának, akkor a törkölyre öntendő cukros vizet kell annyira fölmelegíteni, — forró víznek hozzákeverésével — mint a jól befűtött szob melege amilyen.

Forrás alkalmával azután gondozni kell a törkölyboros kádat és ha a törköly a felszínre kerül, napjában többször le kell meríteni a lébe, hogy meg ne ecetesedjék.

Ha így cselekszik a borosgazda, 3—4 nap után szűrheti a törkölybort, ezt azután hordóba helyezi, kiszajtolja a törkölyt és ennek levét a törkölyborhoz keveri, magát a törkölyt pedig, némelyek korpával keverve, megetetik a sertésekkel másoknál a trágyára kerül.

A szőlőtörkölyből csak egyszer szabad törkölybort vagy esigert készíteni, többször nem.

A törvény azonban csak azt engedi meg, hogy a bortermelő hazilag, azaz abból a mijo termett, készíthet törkölybort vagy esigert, ellenben nagyban, mint mondani szokás, iparszerűleg törkölybort készíteni nem szabad. Továbbá nem szabad törkölybort vagy esigert csinálni az olyan törkölyből mely három napnál régebb, az ilyen valamint az ecetesedésnek indult vagy bármiképpen megromlott törkölyből készült borszerű italok mesterséges boroknak tekintendők és ezek készítőjét vagy elárusítóját megbüntetik.

A törkölyborra és csigerre nézve a törvény negyedik pontja értelmében a miniszteri rendelet még a következőkben intézkedik:

A törkölybor készítésénél vagy kezelésénél csak a must cukrozására megengedett cukorneműeket szabad használni, ellenben az aszszuborokhoz hasonló édes italt a törkölyből készíteni tilos.

A törkölybor készítésére és ennek kezelésénél külföldi mazsolaszőlőnek a felhasználása föltétlenül el van tiltva és a mazsola-szőlő törkölyéből sem szabad törkölybort csinálni.

A víz használása csak a törkölybor és csiger (lóre) készítésére van megengedve, ellenben a már kész törkölyborba vagy csigerbe vizet keverni tilos.

A törkölybort törkölyborral — csigerrel — keverni szabad de nem szabad ezeket összevegyíteni vagy hazasítani, sem természetes borral, ürmössel, sem pedig gyümölcsborral.

Azokat az anyagokat, melyeket a természetes bor készítésénél használni tilos, a törkölyborba vagy csigerbe sem szabad azt bele keverni és aki ezt megeselekszi, büntetve lesz.

Hogy aztán minden úgy történjék a törkölyborral és csigerrel, mint a miniszteri rendeletben elő van írva, kötelesek a községelöljáróságok, városokban a tanács által ezzel megbízott tisztviselő, minden községben, melyben szőlőt mivelnek, a szüret folyama alatt, de legkésőbb a szüret befejezését követő öt napon összeírni, hogy minden egyes szőlőbirtokosnak mennyi törkölye van. Ezen összeírást alapján készítik el a törköly-kimutatást két példányban, melynek egyike a községi előjáróságnál marad, a másikat megkapja a szolgabíró, városban a hatóság. A községi előjáróság köteles a szőlőtörköly felhasználását, valamint azt is ellenőrizni, hogy a birtokos szőlőtörkölyét csak egyszer használja föl törkölybor készítéséhez.

— Folyt. köv. —

Nyilt-tér.

Mattoni

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény: május 1-től szeptember 30-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. BRUCK J. nagy korona-utca 23. az országos egészségügyi tanács r. k. tagja. Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Pontos közlekedés a társaskocsikon reggeli 5 órától kezdve. Állomási hely: Ferencz-József-tér, a régi Lloyd-épület közelében.

Dr. Szücs Géza ügyvéd

irodáját

Piacz-utca 9. sz. alatt

(Csanak-ház)

megnyitotta.

Óvakodjunk utánzásoktól.

Eladó ház.

Debreczenben Bethlen-utca 19. számú (Kismester-utca 1108) beltelkes ház örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó.

Értekezhetni **Márk Endre** collegiumi főügyész urral Debreczenben, vagy **Kálmán Lajos** ügyvéddel Bőszörményben.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál egy fogalmazói állásra pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak, kik legalább is valamely középiskolai érettségi bizonyítvánnyal bírnak.

Előnyben részesülnek azok, kik jogi képzettséget igazolhatnak, vagy a közgazdasági adminisztráció terén működnek.

Javadalmazás: 1200 forint (ezerkétszáz forint) törzsfizetés, 300 forint (háromszáz forint) lakbérilletmény és egy évi próbaidő letelte utáni véglegesítés esetében nyugdíj jogosultság.

A szabályszerűen felszerelt, bélyeggel ellátott folyamodványok **folyó évi október hó 1-ig** alulírt kamarai előkhöz nyújtandók be.

Megválasztás esetében folyamodó kötelezve van állását 1899. év január 2-án elfoglalni.

Debreczen, 1898. július 5.

A kereskedelmi és iparkamara nevében

Szabó Kálmán,

elnök.

A m. kir. államvasutak gép-gyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcseplőgarnitúráit**, ipari czélokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfűrészeit.

Millenniumi kaszáló és arató-gépeit,

továbbá **SACK-féle** ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Heves-, Hajdu- és Szatmármegye képviselői: **Markus és Schwarz Eger-Debreczen.**

784/1898. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. I. 282/4 1898. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Liederman Mihály, debreczeni lakos részére Harcsarik Géza vámspércsi lakostól 1500 frt tőke, ennek 1897. évi október hó 15 napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 16 fr. 20 kr. perköltés erejéig 1897. évi december hó 23-án bíróság lefoglalt és 1678 frt 50 krra becsült házi butorok, szarvasmarhák, lovak és szekerekből álló ingóságok **1898. évi július hó 28-án d. e. 8 órakor** kezdetét veendő és H.-Vámspércsen, az alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnal készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adni.

Debreczen, 1898. évi július hó 7-én.

Török Péter
bírói kiküldött.

The Premier Cycle Co Ltd. (Hillman Herbert Cooper.)

Gyárak: **Coventry** **Eger** **Deo**
Anglia, Csehország, Nürnbergnél.

Évi készítés **60,000** bicikli.

Vezérképviselőség Magyarország részére: **Kann és Holler** Budapest, Váci-körút 62. szám.

DEBRECZEN részére

BAUER és TÁRSA

Péterfia-utca.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében fenyesek hazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15. — Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós, Görög vállalkozóknál Sz.-Régen.**

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya, megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, (Debreczenben: **Csanak József, Szabó Zsigmond, Kohn Henrik** uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal arjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Millenniumi nagy éremmel is kitüntetve.

A világ minden tárlatán első kitüntetést nyert!

Nincs többé lábfájás,
sem tyukszem, sem izzadós láb,
sem bőrkeményedés, sem lábdaganat,
sem fagyos láb, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét a **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a név előleges beküldése és külön 10 kr franco. Felvilágosítások és prospectusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbest áru gyár betéti társ.

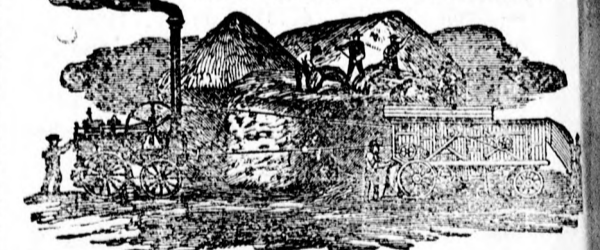
Viszont eladóknak tetemes árengedmény.

Egyedüli elárúsító raktár Debreczenben:

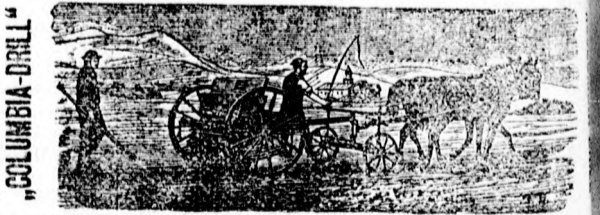
BÉKÉS LAJOS.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyár
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

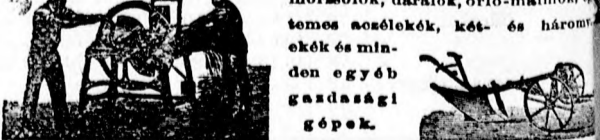
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatos

Locomobill és gőzcseplőgép készletek 2/4 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány- és gépek, horg-cséplők, tisztító-rostálók, konkolyozók, kaszáló- és gépek, szénagyújtók.

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica- és mormosolók, daráló, őrlő-malmok, és tomes acélek, két- és három-ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árfajegyzék kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselő- és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA cégne
Debreczenben, II, Péterfia-u. 73. sz.